

บทที่ ๕

เกียรติคุณของ อาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์

อาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ รับราชการสนองพระเดชพระคุณด้วยความอุตสาหะวิริยะ เห็นแก่ประโยชน์ราชการเป็นสำคัญยิ่งกว่าในส่วนตัว นับแต่แรกรับราชการเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๐ มีตำแหน่งหน้าที่และงานราชการพิเศษหลายอย่าง ท่านได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มาโดยลำดับ ดังนี้คือ

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เบญจมาภรณ์ช้างเผือก

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จักรพรรดิมงกุฎไทย

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตรีตาภรณ์มงกุฎไทย

คุณวิเศษของอาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ คือ ท่านเป็นผู้สร้างสรรค์ศิลปกรรม และอนุรักษ์ส่งเสริมศิลปะไทย

ในส่วนที่เกี่ยวกับศิลปกรรม สามารถกล่าวได้อย่างภาคภูมิใจว่า อาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการบุกเบิกศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทยร่วมกับศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ท่านได้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปกรรมที่ดีเด่นไว้หลายชิ้น และได้รับรางวัลเกียรติคุณอันดับ ๑ เหรียญทองจากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติถึง ๓ ครั้ง และรางวัลเกียรติคุณอันดับ ๓ เหรียญทองแดง ๑ ครั้ง จนได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินชั้นเยี่ยมในสาขาจิตรกรรม ได้รับเกียรติให้เข้าร่วมเป็นกรรมการตัดสินการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๑๑ และดำรงตำแหน่งนี้เรื่อยมา ผลงานจิตรกรรมและวาดเส้นของท่านเป็นผลงานที่ก้าวหน้ามีคุณค่าสูง ให้ความประทับใจแก่ผู้ชม และส่งอิทธิพลต่อศิลปินรุ่นหลัง

แม้บทบาททางด้านศิลปกรรมของท่านจะให้คุณค่าต่อมวลมนุษยชาติอย่างสูงแล้ว แต่เมื่อมาคำนึงถึงบทบาทของท่านที่มีต่อศิลปะไทยกลับทำให้ท่านสูงเด่นยิ่งขึ้นอีก ท่านเป็นผู้ที่รักและเข้าใจในจิตรกรรมไทยอย่างลึกซึ้ง และยังเป็นผู้ที่ชักนำให้นักวิชาการทั้งในและนอกประเทศแลเห็นคุณค่าและความสำคัญของจิตรกรรมฝาผนังในประเทศไทยก่อนใคร ท่านไม่ได้ทำงานอย่างนักประวัติศาสตร์ศิลป์เท่านั้น แต่ได้ลงมือทำการเก็บหลักฐานโดยวิธีการคัดลอกจิตรกรรมฝาผนังจากสถานที่จริง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๔ และทำการบูรณปฏิสังขรณ์ศิลปกรรมไทยที่มีคุณค่าสูง เพื่อให้คงทนนานเท่านานอีกด้วย

นอกจากจะทำการคัดลอกและอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยขึ้นเยี่ยมแล้ว ท่านยังได้ทำการเผยแพร่ผลงานเหล่านั้นให้เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักวิชาการ เพื่อที่จะได้ร่วมมือกันรักษามรดกทางศิลปกรรมของชาติอีกทางหนึ่งด้วย การแสดงผลงานทางศิลปะของท่านมีหลายครั้งทั้งในและนอกประเทศ คือ

พ.ศ. ๒๔๙๑ แสดงงานคัดลอกจิตรกรรมฝาผนังของท่านหลายชิ้นและงานศิลปะของท่านอื่นๆ ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

๑ - ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ กรมศิลปากรจัดแสดงภาพคัดลอกจิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยา ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร

๒๗ มกราคม - ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๑ แสดงผลงานศิลปกรรมและผลงานคัดลอกจิตรกรรมฝาผนัง ร่วมกับงานของศิลปินท่านอื่นๆ ณ กรุงเทพา

พ.ศ. ๒๕๐๒ แสดงผลงานศิลปกรรมสร้างสรรค์ของท่านคนเดียวเป็นครั้งแรก โดยจัดแสดงร่วมกับการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๑๐ ณ หอศิลปกรรมศิลปากร

๒๔ - ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ กรมศิลปากรจัดแสดงผลงานคัดลอกจิตรกรรมฝาผนังของท่านและภาพถ่าย ณ หอศิลป์ กรมศิลปากร และจัดแสดงอีกครั้งหนึ่งในปลายปีเดียวกัน

พ.ศ. ๒๕๐๖ แสดงภาพคัดลอกจิตรกรรมฝาผนัง เฉพาะวัดปราสาทเปรียบเทียบกับจิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถวัดใหญ่สุวรรณาราม เพชรบุรี ในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๑๓

พ.ศ. ๒๕๑๐ ท่านได้จัดแสดงผลงานศิลปกรรมของท่านคนเดียว ณ หอขวัญ กรุงเทพฯ

๒ - ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ ลูกศิษย์ของท่านได้พร้อมใจกันจัด “นิทรรศการศิลปะ ดร.เพื่อ หริพิทักษ์ แสดงจิตรกรรมและวาดเส้น” ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

การเผยแพร่ศิลปกรรมของท่านมิได้ทำเฉพาะการจัดนิทรรศการเท่านั้น แต่ท่านได้ศึกษาวิจัยและเขียนบทความทางวิชาการไว้หลายเรื่อง คือ

๑. “จิตรกรรมฝาผนังสกุลช่างนนทบุรี” วิจัยร่วมกับศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์เขียน ยิ้มศิริ ตีพิมพ์เมื่อพ.ศ. ๒๕๐๖
๒. “จิตรกรรมในวิหารน้ำแต้ม วัดพระธาตุลำปางหลวง” ตีพิมพ์ครั้งแรกใน “วารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์” ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๐๘ และตีพิมพ์ครั้งที่ ๒ ในหนังสือ “มหาวิทยาลัยศิลปากร พิธีไหว้ครูและต้อนรับน้องใหม่ปี ๒๕๑๓”
๓. “จิตรกรรมในหอพระไตรปิฎกวัดระฆังโฆสิตาราม” ตีพิมพ์ใน “วารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์” ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๔ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๒
๔. “ภาพเขียนในหอพระไตรปิฎกวัดระฆัง” ปรับปรุงจากบทความ “จิตรกรรม ในหอพระไตรปิฎกวัดระฆังโฆสิตาราม” คณะกรรมการอนุรักษ์ศิลปกรรม จัดพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๑๓
๕. “ต้นกำเนิดศิลปะรัตนโกสินทร์” ตีพิมพ์ในหนังสือ “ที่ระลึกงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี” ราชบัณฑิตยสถานจัดพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๒๕

นอกจากนี้ยังมีบทความอื่นๆ ที่ท่านได้เขียนไว้ เช่น “ความเชื่อตัว และศิลปะ” ตีพิมพ์ในหนังสือ “พิธีไหว้ครูและต้อนรับน้องใหม่” มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๐๓, “ดี อมตะ” ตีพิมพ์ในหนังสือ “พิธีไหว้ครูและต้อนรับน้องใหม่” มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๐๗, คำบรรยายเรื่อง “ศิลปะและศิลปะไทย” และ “ศิลปะปริทัศน์” ที่ท่านได้แสดงไว้ในรายการกลุ่มสนทนาศึกษาทางศิลปะครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ กรมศิลปากร บทสัมภาษณ์และเรื่องอื่นๆ ที่ลงตามหนังสือต่างๆ อีกหลายชิ้น รวมทั้งยังมีบทความที่ท่านเขียนเอาไว้แล้ว แต่ยังไม่ตีพิมพ์ อาทิ “ข้อสังเกตปฐมนิยวัตตูลสถานภาคเหนือ” รายงานการสำรวจค้นคว้า รวบรวม พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๓ ฯลฯ

ด้วยความรักหวงแหนศิลปะไทย และอุทิศตนทำงานเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาศิลปะ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอย่างแท้จริงตลอดมาเป็นระยะเวลาหลายปี ทำให้ท่านได้รับพระราชทานปริญญาศิลปะดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรกรรม จากมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อเป็นเกียรติประวัติเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓^๑ ดังคำสดุดีว่า

“...นายเพื่อ หริพิทักษ์ เป็นผู้ที่มีความสามารถดีเด่นในงานจิตรกรรมและศิลปะไทย เป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะ เป็นที่รู้จักกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเคยได้รับรางวัลเกียรติยศอันดับ ๑ เหรียญทอง จากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติถึง ๓ ครั้ง จนเป็นที่ยกย่องจากคณะกรรมการงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ให้เกียรติเป็นศิลปินชั้นเยี่ยมในสาขาวิชาจิตรกรรม นายเพื่อ หริพิทักษ์ ได้เดินทางออกไปสำรวจและค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรมในท้องที่ต่างๆ ทั่วทุกภาคของประเทศไทยด้วยทุนส่วนตัว เพื่อศึกษาความเป็นมาของศิลปวัฒนธรรมและมีมือเชิงช่างตามวัดวาอารามและโบราณสถานต่างๆ และในขณะเดียวกันก็ได้ชี้แจงให้ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ ให้รู้จักคุณค่าของศิลปะไทยโบราณ และขอให้ช่วยกันรักษาศิลปะที่หาได้ยากอันเป็นสมบัติล้ำค่าของชาติเหล่านั้นไว้ ซึ่งชาวบ้านแต่ละแห่งให้ความร่วมมือด้วยดี นายเพื่อ หริพิทักษ์ ได้ใช้ความรู้ความสามารถ โดยให้ความร่วมมือกับทางราชการในการอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ด้วยการซ่อมแซมขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก นับว่าเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติกิจอันเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ประเทศชาติ...”

เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ มูลนิธิแม็กไซไซแห่งประเทศไทยได้ประกาศให้รางวัลแม็กไซไซสาขาบริการชุมชนประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๖ แก่อาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ อาจารย์พัชรา สัตตบรรณคุช ได้ช่วยถ่ายทอดเป็นภาษาไทย ดังนี้

“เพื่อ หริพิทักษ์ ผู้เชี่ยวชาญการพิทักษ์ประเพณีแห่งศิลปะของไทย ถูกเลือกให้รับรางวัลรามอนแม็กไซไซ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ในสาขาการบริการชุมชน

อาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ เป็นที่ยอมรับเนื่องมาจากการอนุรักษ์และประสิทธิผลความรู้ทางด้านศิลปะแก่คนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นจุดเด่นอันดีเลิศของมรดกแห่งรูปภาพและสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

การมุ่งสู่ความทันสมัยและความเติบโตของเมือง มีแนวโน้มที่จะครอบงำอดีตเข้าไปภายใต้ยางมะตอยและคอนกรีต ปอยครั้งที่งานสร้างสรรค์ด้านศิลปะของอารยธรรมเอเชียโบราณ ต้องจมดิ่งโดยบ้านและที่ทำงานถูกระงับสูงระฟ้าซึ่งลอกเลียนแบบออกมาจากนิตยสารตะวันตก งานจิตรกรรมต้องตกต่ำ ในขณะที่วัฒนธรรมสำเร็จรูปของสังคมมุ่งเพื่อกลายมาเป็นจุดเด่น ทุกๆ ปีย่านใจกลางเมืองของสิงคโปร์ ยากาตาร์หรือมาากาติ ก็คล้ายกันเข้าทุกที่ ประชาชนมีแนวโน้มว่าจะสูญเสียจุดเด่นของการสำแดงออกแห่งศิลปะลักษณะ และโลกก็สูญเสียความวิเศษทางวัฒนธรรมไปในยุคสมัยแห่งความรีบเร่งไปตามกัน

มรดกศิลปกรรมของไทยมีรากย้อนกลับไปไกลถึงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของภูมิภาคเอเชีย อาณาจักรนานเจ้าครั้งหนึ่งเคยปกครองตอนใต้ของประเทศจีน ปัจจุบันได้ถูกทำลายล้างโดยอนารยชนมองโกล เมื่อ พ.ศ. ๑๗๙๖ ทำให้ต้องเคลื่อนย้ายมาสถาปนาราชธานีใหม่ที่สุโขทัย สงครามอีกนั่นเองที่ล้มล้างความยิ่งใหญ่ของวัฒนธรรมที่ซับซ้อน และชาวไทยก็เคลื่อนย้ายเมืองหลวงของอาณาจักรลงทางใต้สู่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่กรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่นั้นจน

๑. อวบ สาณะเสน, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๕

๒. รายละเอียดประกอบการพิจารณาเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ทางจิตรกรรมของนายเพื่อ หริพิทักษ์ และพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๖ วันอังคารที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๓)

ถึง พ.ศ. ๒๓๒๕ ก็โยกย้ายมาสู่บริเวณบางกอกในช่วงหลายศตวรรษนี้ ศิลปะและสถาปัตยกรรมแบบจีนได้ถูกเปลี่ยนรูปโดยพลังแบบอินเดียและเขมร ในการที่แนะนำให้แรงบันดาลใจจากพุทธศาสนา ก่อให้เกิดเอกลักษณ์อันเป็นประวัติศาสตร์

อาจารย์เพื่อ ตรีพิทักษ์ อุทิศเวลายาวนานในชีวิตแก่ภาระในการเสาะแสวงหาต้นกำเนิดของประเพณีแห่งศิลปกรรมของชาติตนเอง สงวนรักษาผ่านทางงานจิตรกรรม ช่อมแซม เขียนหนังสือและการสอนเพื่อฟื้นคืนชีวิตพร้อมทั้งอนาคตแก่ศิลปะไทย ท่านเกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓ ใกล้ชายแดนเลนของแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งธนบุรี ณ ที่ซึ่งขณะนั้นยังเต็มไปด้วยสวนผลไม้ ในระยะแรกท่านยังคงฝึฝืนกับการยัดจับความงามตามที่ปรากฏในธรรมชาติ เมื่อก้าวเข้าสู่ชั้นเรียนแรกๆ ของโรงเรียนประณีตศิลปกรรมแห่งกรมศิลปากร ท่านเริ่มเรียนรู้อย่างกว้างขวางในวิถีทางงานจิตรกรรม พร้อมกับนั้นท่านได้ชื่อว่ามีคามชำนาญในการวาดเส้นอย่างมาก อันเป็นไวยกรณ์แห่งศิลปะทั้งปวง

กล่าวเฉพาะแรงคล้อยในศิลปะไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ อาจารย์เพื่อ ได้รับทุนไปศึกษาวิจัยวิวัฒนาการศิลปะแห่งศาสนดินแดน ในรัฐเบงกอล ประเทศอินเดีย ซึ่งก่อตั้งโดยกวี-นักการศึกษาพินทรนาถ ฐากูร ผู้มีชื่อเสียง ท่านต้องถูกคุมขังโดยอังกฤษระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ เนื่องจากประเทศไทยเป็นสัมพันธมิตรกับประเทศญี่ปุ่น แม้ต้องทนทุกข์ทรมานเพราะโรคมะเร็งและโรคโลหิตจาง ท่านมุ่งศึกษาปรัชญาโยคะและประติมากรรม กลับถึงประเทศไทยใน พ.ศ. ๒๔๘๙ ความหลงใหลในงานศิลปะชั้นครูของไทยกระตุ้นให้ท่านเขียนจำลองจิตรกรรมฝาผนังโบราณที่อยู่อยุธยา สุโขทัย และเพชรบุรี โดยตระหนักถึงสภาพอันเสื่อมโทรม ท่านเริ่มต้นภารกิจแห่งชีวิตในการที่จะอนุรักษ์ปกป้องสมบัติเหล่านี้ไว้ให้อนุชนภายหน้า ความชื่นของอากาศเขตร้อนย์สุตรมีผลอย่างรุนแรงต่อการใช้สีฝุ่นในงานจิตรกรรมฝาผนังหลายๆ แห่ง หลังจาก พ.ศ. ๒๕๐๐ ท่านเป็นครูสอนวิชาจิตรกรรมในคณะจิตรกรรมและประติมากรรมมหาวิทยาลัยศิลปากรศิษย์ของท่านเข้าร่วมในการค้นคว้าทางเคมีเกี่ยวกับสีเพื่อความคงทน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการอนุรักษ์โดยกรมศิลปากร การศึกษาต่อมาที่อิตาลีปลาย พ.ศ. ๒๕๐๓ ช่วยเพิ่มพูนความชำนาญยิ่งขึ้นด้วยการเข้าสังเกตการณ์ในสถานแสดงภาพยุโรป

การฉลองครบรอบสองศตวรรษแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ใน พ.ศ. ๒๕๒๕ ที่กรุงเทพฯ อาจารย์เพื่อ เป็นผู้ดำเนินการกลุ่มช่างของท่าน เพื่อบูรณปฏิสังขรณ์หอสมุดในวัดพุทธศาสนาหอพระไตรปิฎกที่ธนบุรี (วัดระฆังโฆสิตาราม) ซึ่งท่านเป็นที่ปรึกษาของงานนี้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๑ ท่านรับช่างฝีมือใหม่ๆ และอำนวยความสะดวกและจิตรกรจากทั่วพระราชอาณาจักร บานประตูหน้าต่างถูกจำหลักอย่างระมัดระวังให้ตรงตามต้นฉบับเดิมเมื่อสองศตวรรษก่อนจิตรกรรมฝาผนังบางส่วนท่านเป็นผู้ช่วยซ่อมแซมด้วยตนเอง ที่เหลือได้ทำขึ้นใหม่ และหอพระไตรปิฎกทั้งหลังก็ได้รับการปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ให้กลายเป็นหนึ่งในบรรดาขุมทรัพย์ทางสถาปัตยกรรมของเอเชียอาคเนย์

ด้วยการระวางความมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพจิตรกร อาจารย์เพื่อ ตรีพิทักษ์ เลือกในการอุทิศความสามารถของท่านเพื่อการสงวนรักษาคุณค่าศิลปกรรมจากอดีต และสั่งสอนแก่ลูกศิษย์ให้มีความเกี่ยวพันต่อภาระนี้ ในขณะที่เดียวกันก็เขียนหนังสือเพื่อกระตุ้นชาวไทยให้คำนึงถึงและสนใจปัญหาเกี่ยวกับอารยธรรมของตนเอง ผู้รับประโยชน์ก็คือประชาชนชาวไทยรุ่นต่อๆ มา ผู้ซึ่งท่านได้ช่วยให้ตระหนักว่า ในจำนวนวัด ๒๓,๐๐๐ แห่งนั้น เป็นแหล่งของสมบัติยิ่งใหญ่ประจำชาติ

ในวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ อาจารย์เพื่อ ตรีพิทักษ์ ได้เดินทางไปประเทศฟิลิปปินส์เพื่อรับรางวัลแมกไซไซอันทรงเกียรติยิ่ง ในโอกาสนี้ท่านอาจารย์ได้กล่าวคำปราศรัยเป็นภาษาอังกฤษ อาจารย์กรุณา กุศลาลัย ได้ช่วยถ่ายทอดคำปราศรัยของท่านเป็นภาษาไทยดังนี้

“ข้าพเจ้าเป็นศิลปินผู้ไม่มีความสันทัดในการพูดมากนัก ทั้งรางวัลและเกียรติที่ข้าพเจ้าได้รับในวันนี้ ก็สร้างความตื่นตันใจให้แก่ข้าพเจ้า จนข้าพเจ้าไม่สามารถสรรหาคำพูดมาแสดงความขอบคุณแก่ท่านได้อย่างพอเพียงและเหมาะสม ข้าพเจ้าขอน้อมรับรางวัลและเกียรตินี้ไว้ด้วยความภูมิใจและภูมิใจกายเป็นที่สุด”

ข้าพเจ้าพอจะเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบว่า เพื่อนร่วมชาติส่วนใหญ่ของข้าพเจ้ารับทราบข่าวการรับรางวัลของข้าพเจ้าด้วยความชื่นชมยินดี ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่าการได้รับรางวัลของข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่เพิ่มพูนกำลังใจให้แก่ศิลปินทั้งหลายในประเทศของเรา โดยเฉพาะศิลปินที่มีความปรารถนาจะอนุรักษ์มรดกทางด้านศิลปกรรมของชาติเราไว้ และในขณะที่เดียวกันก็เป็นการให้กำลังใจแก่ศิลปินที่มีเจตนาแน่วแน่ ในอันที่จะสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าเพื่อบรรลุความจริงและความงามด้วย

ในโอกาสที่อันมีความสำคัญนี้ ข้าพเจ้าอดไม่ได้ที่จะรำลึกถึงพระคุณของบูรพาจารย์ผู้ยิ่งใหญ่ในอดีต เช่น พระคุณเจ้าท่านอาจารย์นาค เป็นต้น ซึ่งได้นุถุจฉางานศิลปกรรมอันมีค่าล้ำลึกไว้จนเป็นเหตุจูงใจให้ข้าพเจ้าอุทิศชีวิตเพื่อศึกษางานของท่าน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเพื่อจะได้อนุรักษ์งานศิลปกรรมเหล่านั้นไว้เป็นสมบัติของชนรุ่นหลัง

อนึ่ง ข้าพเจ้าจะลืมเสียมิได้ ที่จะจารึกพระคุณของครูบาอาจารย์ บรรดาท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้านวิชาจิตรกรรมให้แก่ข้าพเจ้า ทั้งยังได้ฝึกฝนให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้และเข้าใจถึงกรรมวิธีในการอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง ข้าพเจ้าได้ศึกษาหาความรู้เหล่านั้นในประเทศมาตุภูมิของข้าพเจ้า อีกทั้งในประเทศอินเดียและอิตาลี โดยเฉพาะแล้วข้าพเจ้าขอจารึกพระคุณของท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้มีเลือดเนื้อเชื้อไขเป็นชาวอิตาลีแต่ได้ใช้ชีวิตอย่างชาวเอเชีย และท่านก็จบชีวิตอย่างคนไทย ข้าพเจ้าขอระลึกถึงท่านเป็นพิเศษมากกว่าผู้อื่นใด หากปราศจากการสนับสนุนและให้กำลังใจของท่านผู้นี้แล้ว

ไซร์ ข้าพเจ้าคงจะก้าวมาไม่ได้ไกลถึงเพียงนี้ ข้าพเจ้าขอมอบเกียรติที่ข้าพเจ้าได้รับในวันนี้แก่บรรพศิลปินครูอาจารย์ ตลอดจนศิลปินร่วมสมัยและลูกศิษย์ของข้าพเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอมอบเกียรตินี้แก่ศิลปินที่อุทิศชีวิตเพื่อรับใช้ศิลปะโดยไม่คำนึงถึงชื่อเสียงและลาภส่วนตัว เพราะ “ศิลปะนั้นยาวนาน แต่ชีวิตของคนเรานั้น”

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณอย่างจริงใจต่อคณะกรรมการมูลนิธิแม่กโงะไซไซที่ได้มีน้ำใจกว้างขวาง เข้าใจงานของพวกเราในฐานะที่เป็นศิลปิน ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง”

สุดท้ายนี้ใคร่ขอกล่าวอย่างภาคภูมิใจว่า ท่านอาจารย์เป็นปูชนียบุคคลของลูกศิษย์และเป็นทรัพย์สินบุคคลของชาติที่เราชนรุ่นหลังควรดำเนินรอยความดีตามท่าน แม้อาจารย์เพื่อ ทรัพย์สินจะจากไปแล้ว แต่ผลงานและคุณความดีที่ยิ่งใหญ่ของท่าน ยังคงปรากฏอยู่บนผืนแผ่นดินนี้ตลอดไป